

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 180
Tarih: 04-12-2015

547

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Ahmet DAVUTOĞLU tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 04.12.2015

Mahmut TOĞRUL

Gaziantep Milletvekili

AKP Cenevre Sözleşmesi'ne getirdiği coğrafi sınırlamaya dayanarak Suriyeli mültecilere 'mülteci statüsü vermemekte, böylelikle bu insanların mülteci haklarından yararlanmasına engel teşkil etmektedir. Diğer bir yandan, Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Madde 91 uyarınca 22 Ekim 2014'te geçici korumaya ilişkin bir yönetmelik yayımlamıştır. Geçici Koruma Yönetmeliği Geçici Madde 1'e göre bu yönetmelik Suriyelilerin yanı sıra Suriye'den kaçan vatansız kişiler ve mülteciler için uygulanacaktır. Geçici koruma yönetmeliği "geçici korumayı" ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırlarına gelen veya sınırları geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan koruma olarak tanımlar.

Türkiye'ye sığınan Suriyeli mültecilerin yüzde elliden fazlasını kadınlar ve kız çocukları oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra kadınlar ve kız çocukları mülteci toplulukları arasında dezavantaj grup olarak nitelenmektedir. Mülteci kadınlar, taciz, tecavüz gibi pek çok eril şiddet biçimlerinin hedefindedir.

Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığının son verilerine göre, Türkiye'deki 22 geçici barınma merkezinde yaklaşık 300 bin mülteci yaşıyor. Bu insanların 107 binini kadınlar oluştururken, 18 yaş üstü kadın sığınmacı sayısının 50 bini aştığı kaydediliyor. Evli kadınların çoğunun ise, savaşta eşlerini kaybettiği belirtiliyor.

AFAD Kamplarında bir takım olanaklar olsa da daha önce basında da yer aldığı üzere cinsel şiddete maruz bırakılma, kadın ticaretine zorlama gibi durumlarla karşı karşıya kalma endişesiyle birçok kadın kamp dışında yaşamayı tercih ediyor. Genç mülteci kadınlar para karşılığı evlendirilmektedir. Bununla birlikte, yaşları 13- 18 arasında değişen kadınlar insan tacirlerince fuhuşa sürüklenmektedir. Özellikle Karkamış'taki AFAD çadır kentinde 8 bin sığınmacının yaşadığı belirtmektedir. Basında çıkan iddialara göre; "İmam nikâhı adı altında kadın satışı ve mağdurlar üzerinde fuhuş" yapıldığı söylenmektedir. Aynı zamanda Karkamış Kampında "dayı başı" olarak da adlandırabilecek 31 muhtar bulunduğu belirtilmektedir. Bir tercümanın iddiasına göre kampa giriş ve çıkış saatlerinin sabah 8.00 ile akşam 21. 00 olduğu söylenmektedir. Ne var ki bu saatler idarenin izniyle esnetile biliniyor. Şöyle bir sonuç ortaya çıkmaktadır ki, bu saatlerin esnetilmesine, kadınların ticaretini yapan kişiler karar vermektedir.

Karkamış Kaymakamı Yusuf Osman Diktaş ise bu konuda özetle şunları söylüyor: "8 bin insanın yaşadığı bir yerde aksaklıklar olacaktır. Elimizden geldiğince çözmeye çalışıyoruz. Kısa bir süre önce sığınmacılara termal içlikler dağıttık. Kampta yaşananlara karşı duyarsız değiliz. Kötü niyetli durumlar yaşanabilir. Görürsek, duyarsak müdahale ederiz. Hiçbirini inkâr etmiyoruz!"

Bu bağlamda;

- 1- Suriye'de iç savaşın başlamasıyla beraber Türkiye'ye ne kadar Suriyeli mülteci gelmiştir? Mültecilerin yüzde kaç kadın ve kız çocuklarından oluşmaktadır? Mültecilerin kadın ve kız çocuklarından ne kadarı AFAD kamplarında yaşamaktadır?
- 2- AFAD, BM ve Uluslararası insanı yardım kuruluşlarından, günümüze kadar almış olduğu yardımların miktarı ne kadardır? Yardımlar hangi kriterlere göre dağıtılmaktadır? Verilen yardımlar kadınların sağlığı ve ihtiyaçlarını karşılıyor mu?
- 3- "Geçici koruma statüsü" mültecilere ne gibi haklar vermektedir? AFAD koruması altında yaşayan kadın ve kız çocuklarının güvenliğini neden sağlayamamaktadır? Gaziantep'teki AFAD kamplarının güvenliği nasıl ve kimler tarafından sağlanmaktadır?
- 4- Kamplardaki kadınları fuhuşa zorladığı iddia edilen kamp personellerinin ve "dayı başı" olarak ifade edilen "muhtarlar" olduğu söylenmektedir. AFAD kamplarında çalışan personeller ve 'dayı başı' olarak ifade edilen muhtarlar üzerinde bir denetim mekanizmanız var mıdır? Basında yer alan haberler doğru ise 'dayı başı' olarak ifade edilen muhtarlar ve kamp personellerine uygulamış olduğunuz hukuki bir yaptırım söz konusu mudur?
- 5- Kamp içinde yaşayan mülteci kadın ve kız çocuklarından ne kadarı fuhuşa, imam nikâhı yoluyla evliliğe ve cinsel şiddete maruz kalmıştır? Ve fuhuşa sürüklenen, imam nikâhıyla evlenip kampa geri dönen şiddete maruz kalan kadınlara psikolojik destek ve sağlık hizmetleri sunulmakta mıdır? Bu konuda sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde bulunmakta mısınız?
- 6- Kaymakamın sözünü ettiği kötü niyetli durumlar nelerdir? Kaymakamın görüp, duyduğu ve müdahale ettiği kötü niyetli durumlar var mıdır? Başbakanlığınız, bu konuda kaymakamlıktan, kamptaki yaşanan olumsuz olaylarla ilgili düzenli bilgi almakta mıdır? Eğer almakta ise bu bilgiler nelerdir?